
DZIAŁALNOŚĆ FUNDACJI WSPOMAGANIA WSI W 2022 ROKU

Sprawozdanie dla Rady Fundacji przygotowana na posiedzenie Rady
Fundacji 19 czerwca 2023 roku

Warszawa, Czerwiec 2023

SPIS TREŚCI

1.	WSTĘP	4
2.	DZIAŁALNOŚĆ STATUTOWA FUNDACJI W 2023 ROKU	4
2.1.	<i>Edukacja obywatelska i wspieranie liderów wiejskich</i>	5
2.1.1.	Szkolenia dla liderów organizacji lokalnych w Łowiczu	5
2.1.2.	XX Spotkanie Organizacji Działających na Obszarach Wiejskich	6
2.1.3.	Współpraca ze środowiskiem sołtysów i sołtysów	8
2.1.4.	Civic Up! Academy	9
2.2.	<i>Współpraca z władzami samorządowymi</i>	11
2.2.1.	Akademia Wójta	11
2.2.2.	Nasza przestrzeń III	12
2.3.	<i>Internet w edukacji mieszkańców obszarów wiejskich</i>	14
2.3.1.	Wszechnica www.wszechnica.org.pl	14
2.3.2.	Witryna Wiejska www.witrynawiejska.pl	16
2.4.	<i>Programy dla młodzieży</i>	17
2.4.1.	Poznaj Amerykę 2021, I Know America Comes to Town	17
2.4.2.	Młodzieżowy Festiwal Form Twórczych „Włącz”	18
2.5.	<i>Wspieranie przedsiębiorczości</i>	19
2.5.1.	Programy mikropożyczkowe	19
2.5.1.1.	Pożyczki udzielane ze środków własnych Fundacji w ramach działalności odpłatnej	20
2.5.1.2.	Programy pożyczkowe ze środków Banku Gospodarstwa Krajowego	21
2.5.1.3.	Programy pożyczkowe realizowane we współpracy z Urzędem Marszałkowskim województwa Podkarpackiego	22
2.5.2.	ABC przedsiębiorczości V. Edukacja finansowa	26
2.6.	<i>Działania różne</i>	27
2.6.1.	Wsparcie finansowe dla Ukrainy	27
2.6.2.	Strona internetowa Fundacji	27
2.6.3.	Potrzeby aktywistów działających na terenach wiejskich	27
2.6.4.	Pożyczki wspierające budowę alternatywnych źródeł energii	28
2.6.5.	Fundacja w stowarzyszeniach, porozumieniach i grupach nieformalnych	28

3.	SYTUACJA SPÓŁEK NALEŻĄCYCH DO FUNDACJI.....	29
-----------	--	-----------

1. WSTĘP

Przedstawiamy sprawozdanie Zarządu Fundacji Wspomagania Wsi z działalności statutowej w 2022 roku.

W załączeniu przedstawiamy też przygotowany przez dział księgowy Fundacji bilans, rachunek wyników na 31 grudnia 2022 r. oraz informację dodatkową.

2. DZIAŁALNOŚĆ STATUTOWA FUNDACJI W 2023 ROKU

1. W 2023 roku, Fundacja kontynuowała realizację programów rozpoczętych wcześniej.
2. Rozwijany jest program „Sołectwo na nowe czasy” – wspierania sołtysów jako liderów rozwoju wsi.
3. Rozwijane są media społecznościowe Fundacji. Rozbudowywana jest „Witryna wiejska”, „Wszechnica”, Fundacja aktywnie wspiera „sieciowanie” sołtysów w Internecie.
4. W związku z inflacją i ogólną sytuacją finansową Fundacja na razie nie finansuje organizacji zewnętrznych, będzie też zmierzać do ograniczenia zatrudnienia.
5. Fundacja nadal będzie składała wnioski o dofinansowanie, jeśli tylko będą takie możliwości i poszukiwała partnerów finansowych do wspólnego działania.

2.1. EDUKACJA OBYWATELSKA I WSPIERANIE LIDERÓW WIEJSKICH

2.1.1. SZKOLENIA DLA LIDERÓW ORGANIZACJI LOKALNYCH W ŁOWICZU

Celem szkoleń było wspieranie aktywnych społecznie osób ze wsi i miasteczek do 6 tysięcy mieszkańców, które są w liderami lokalnej społeczności, działaczy organizacji formalnych lub grup nieformalnych oraz sołectw. Tematy podejmowane podczas spotkań odpowiadają na aktualne potrzeby odbiorców.

W związku z tym w 2022 r. opracowano założenia i plan nowego trzydniowego warsztatu „Nowi mieszkańcy w naszych wsiach i miasteczkach”, którego celem było zwiększenie umiejętności uczestników, bezpiecznego dla obu stron, włączania w lokalne społeczności uchodźców przybyłych do Polski po napaści Rosji na Ukrainę.

Kontynuacją dotychczasowych działań był:

- 2 szkolenia „Księgowo-prawne podstawy zarządzania wiejską organizacją pozarządową”, skierowane jedynie do członków zarządów organizacji, przygotowujące ich do formalnego prowadzenia organizacji w sposób zgodny z przepisami;
- 2 warsztaty „Planowanie projektów budujących społeczności lokalne, który w porównaniu do jego wcześniejszej edycji”;
- warsztat „Zarządzanie projektami budującymi społeczności lokalne”, który w porównaniu do jego wcześniejszej edycji, również został skrócony do 3 dni szkoleniowych, a jego cel skoncentrowano na tym, by realizowane projekty wzmocniły lokalne organizacje i społeczności, w których działają;
- warsztat „Co robić by różnić się pięknie”, którego celem było zwiększenie umiejętności uczestników w przełamywaniu barier komunikacyjnych powstałych w wyniku różnic poglądów.

Ponadto na zaproszenie lokalnej organizacji z Grzybowa (woj. mazowieckie), przeprowadzono tam dwa jednodniowe warsztaty dotyczące pozyskiwania środków zewnętrznych. Uczestniczyło w nich 17 przedstawicieli Stowarzyszenia Ekologiczno-kulturalnego „Ziarno” oraz Ekologicznego Uniwersytetu Ludowego w Grzybowie.

Udział w realizowanych przez FWW warsztatach i szkoleniach wspomaga przedstawicieli lokalnych organizacji wiejskich w ich lepszym działaniu na rzecz społeczności i pobudzaniu aktywności życia małych wspólnot.

W 9 spotkaniach (5 warsztatach i 2 szkoleniach w Łowiczu i 2 warsztatach w Grzybowie) udział wzięło 137 osób, przedstawicieli 82 lokalnych organizacji.

Warsztaty służą przede wszystkim wymianie doświadczeń między uczestnikami, a prowadzący jest moderatorem dyskusji i poddaje nowe tematy w razie potrzeby. Dlatego

mimo ustalonej struktury/planu każdy z warsztatów jest inny i odpowiada na specyficzne potrzeby danej grupy.

Wszystkie spotkania w Łowiczu są ewaluowane. Wszystkie osoby wypełniające ankiety zadeklarowały chęć rekomendowania warsztatów i szkolenia innym osobom/organizacjom.

Tempo wypełniania się list uczestników i liczba osób chętnych do udziału w warsztatach stacjonarnych zaplanowanych w 2022 r. była większa w porównaniu z analogicznym okresem 2020 i 2021 r. Jest to wynik ożywienia się aktywności społecznej, która w poprzednich dwóch latach znacznie wyhamowała w związku z pandemią Covid. Jednocześnie liczba chętnych do uczestnictwa w organizowanych przez nas spotkaniach nie wróciła do poziomu sprzed pandemii (2019 r.).

Łącznie od 2005 r. do 31.12.2022 r. w 210 zrealizowanych spotkaniach (warsztatach i szkoleniach) wzięło udział 4 499 uczestników z 2 623 organizacji. Jedna osoba mogła uczestniczyć we wszystkich rodzajach spotkań, reprezentując tę samą lub różne organizacje.

2.1.2. XX SPOTKANIE ORGANIZACJI DZIAŁAJĄCYCH NA OBSZARACH WIEJSKICH

XX Spotkanie Organizacji Działających na Obszarach Wiejskich odbyło się w dniach 5-7 maja 2022 r. w Starych Jabłonkach (woj. warmińsko-mazurskie). Zmiana lokalizacji była konieczna, ponieważ nowy zarząd ośrodka w Marózie nie zapewniał właściwej obsługi spotkania. Zmiana wiązała się, niestety, z dodatkowymi kosztami.

Tytuł spotkania to: ***Akademia wspólnego działania***. W Spotkaniu wzięło udział 287 osób z całej Polski. Wśród nich było 232 uczestników, związanych formalnie z organizacjami działającymi w gminach wiejskich i miejsko-wiejskich.

Organizatorami Spotkania była Fundacja Wspomagania Wsi oraz Nidzicka Fundacja Rozwoju „NIDA”. Sponsorami natomiast były: Fundacja Wspomagania Wsi oraz Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności (w ok. 1/3 kosztów).

Program Spotkania obejmował przede wszystkim zagadnienia związane z tym, jak skutecznie działać kierując się wartościami takimi jak: troska o dobro wspólne, szacunek dla różnorodności, dbałość o stan środowiska naturalnego i poczucie odpowiedzialności za to, jak funkcjonują nasze wspólnoty, jak pokonać podziały w społecznościach, aby nauczyć się lepiej rozumieć innych i wspierać się nawzajem w obliczu różnych wyzwań.

Zajęcia podczas Spotkania odbywały się w formie debat, rozmów i warsztatów. Program był podzielony na następujące bloki:

Sesja w grupach tematycznych – Ku przyszłości – wspólne dla wszystkich zajęcia w formie warsztatowej, służące zidentyfikowaniu głównych wyzwań na poziomie lokalnym i próbie znalezienia rozwiązań.

Warsztaty

- O sztuce budowania wartościowych relacji
- Rozwiązywanie konfliktów
- Od obserwacji przyrody do jej ochrony w mojej wsi - praktyczny plan działania z poradami specjalistów
- Jak najlepiej porozumiewać się z osobami o odmiennych poglądach
- Jak angażować społeczność lokalną do działań na rzecz wsi, bazując na potencjale tkwiącym w jej mieszkańcach?
- Spokojnie, to tylko „projekt”! - ABC koordynatora projektu w organizacji
- KGW z pomysłami
- Młodzi recenzują i doradzają - o działaniach z młodzieżą z ich spojrzeniem na wasze pomysły
- Jak współzarządzać publicznymi funduszami

Wzajemne Inspiracje

Prowadzili je chętni (zgłaszali to podczas rekrutacji) uczestnicy Spotkania. Sesja umożliwiła wymianę doświadczeń i uczenia się od siebie nawzajem.

Dobre praktyki

- Koła Gospodyń Wiejskich a uproszczona księgowość
- Rola ochotniczych straży pożarnych w środowisku wiejskim – stan obecny, kierunki rozwoju i możliwości współpracy
- Współdecydowanie o swoim otoczeniu
- Żywa Biblioteka
- Moja miejscowość czy jeszcze dalej? Podejście regionalne w działaniu społecznym

Festiwal Inicjatyw i Idei

Festiwal Idei odbył się ostatniego dnia Spotkania. Każdy mógł uczestniczyć w trzech wybranych przez siebie, półgodzinnych zajęciach:

- Biegiem poznaj SuperMOCnych!
- Nasi Dalecy - Bliscy Sąsiedzi
- Czy da się rozmawiać o sprawach lokalnych i konsultować inaczej
- Społeczne koncepcje zagospodarowania terenów publicznych na przykładzie Gminy Lisewo
- „Pomysłownia Ornety”
- Wykorzystanie potencjału lokalnych zasobów wsi poprzez współpracę z sołtysem, dyrektorem szkoły i mieszkańcami

- Jak współpracować z OSP i młodzieżowymi drużynami pożarniczymi w przygotowaniu wsi do sytuacji kryzysowych
- Aktywny lider z podwórka
- Księgowość KGW – pytania i odpowiedzi
- Jak zatroszczyć się o las
- Porozmawiajmy o wojnie
- Sięgajmy do korzeni - o autentyczności i szukaniu tożsamości miejsc
- Pańszczyzna, pańszczyzna i po pańszczyźnie

Średnia ocena całego Spotkania wyniosła **4,86** w pięciostopniowej skali (ocena z roku 2021: 4,76). Wśród komentarzy z ankiet, w odpowiedzi na pytanie, jak uczestnicy zamierzają wykorzystać wiedzę ze Spotkania, znalazły się m.in. następujące uwagi:

- wracam z głową pełną pomysłów, będę inspirowała swoją społeczność
- wracam z dużą dawką wiedzy, którą chcę wykorzystać i przekazać dalej swoim kolegom i koleżankom, którzy również są społecznikami jak ja
- pomysły związane z żywą biblioteką
- deliberacja przy wyborach nowych projektów
- wykorzystam nowe aplikacje, których do dziś nie znałem, a od jutra będę wnikliwie je poznawał i stosował w swojej organizacji
- korzystanie z programu Canva
- wykorzystaniu programów graficznych przy prowadzeniu strony i funpage organizacji
- mam motywację - będę więcej prosić i nie będę bać się odmawiać
- będziemy razem z grupą organizacji z gminy robić 1 spotkanie rocznie, celem poznania własnych potrzeb i planów
- wybranie się na konsultacje w gminie dotyczące wydatkowania budżetu NGO, celem zgłaszania postulatów przedstawianych podczas spotkania z NGO
- planuję „skradzione” pomysły implikować w swojej gminie
- pozwolenie młodzieży na samodzielne działania
- więcej słuchać, skorzystać z informacji, bo wiem, gdzie ich teraz szukać i z pomocy innych

2.1.3. WSPÓŁPRACA ZE ŚRODOWISKIEM SOŁTYSEK I SOŁTYSÓW

W dniach 18-20 marca 2022 r. w Smardzewicach przeprowadzono drugie „Edukacyjne Spotkanie Sołtysów i Sołtysek”. Wzięły w nim udział 44 osoby pełniące funkcję sołtysa pierwszą kadencję.

Program intensywnego, trzydniowego zjazdu pomieścił następujące tematy wykładów, warsztatów i sesji wymiany doświadczeń:

- smart village,
- zapobieganie bezdomności zwierząt,
- fundusz sołecki szansą rozwoju lokalnego,
- zarządzanie lokalnym konfliktem,
- pozyskiwanie zewnętrznych środków dla sołectwa,
- sołtys jako lider/liderka, współpraca sołtysa z KGW i organizacjami,
- organizacja pomocy uchodźcom,
- organizacja imprezy biegowej,
- tworzenie marki sołectwa,
- rewitalizacja centrum wsi,
- działanie w formie stowarzyszenia zwykłego i grupy nieformalnej.

Do współpracy w przygotowaniu części zajęć zaproszono uczestników pierwszego spotkania sołtysów organizowanego przez FWW w Smardzewicach w 2019 roku. Blisko połowę zakwalifikowanych stanowili uczestnicy i uczestniczki tego spotkania.

Sołtysi i sołtyski należące do tej grupy współpracują ze sobą od dwóch lat, udzielając sobie porad przez grupę na Messengerze i FB (Sołtysowo), organizując zjazdy i wzajemne wizyty studyjne. Ponieważ FWW dała początek grupie organizując pierwszy zjazd, postanowiliśmy rozwijać tę współpracę. Kontynuujemy kontakt z uczestnikami. W drugiej połowie roku przedstawiciele FWW wzięli aktywny udział w zjazdach nowoutworzonych przez uczestników „Smardzewic” Stowarzyszenia Sołtysów Ziemi Łódzkiej oraz Stowarzyszenia Sołtysów Pomorza. Na zaproszenie sołtysa Jedlanki Starej poprowadziliśmy wykład i dyskusję podczas Forum Organizacji Pozarządowych w jego wsi.

2.1.4. CIVIC UP! ACADEMY

Civic UP! Academy to dziewięciodniowe (9) zajęcia edukacyjne prowadzone metodami aktywnymi, przeznaczone dla 18 uczniów w wieku 15 – 18 lat. Jest to szkoła letnia organizowana we współpracy z Centrum Edukacji Obywatelskiej i finansowana ze środków Ambasady Stanów Zjednoczonych w Warszawie. Celem Civic UP! Academy jest wsparcie rozwoju umiejętności obywatelskich młodych osób zainteresowanych działaniem społecznym oraz zainspirowanie ich do działania na rzecz różnych społeczności.

W lutym 2022 r. rozpoczęto przygotowania do Civic UP! Academy w nowej formule. Rekrutacja do programu trwała od marca do kwietnia 2022 r. W roku 2022 do współpracy zaprosiliśmy młodzieżowe zespoły 2-osobowe.

Czwarta edycja szkoły letniej Civic UP! Academy odbyła się w dniach 27.06. – 05.07.2022 r. w Warszawie. Uczestnicy i uczestniczki mieli okazję nie tylko zdobyć wiedzę i inspirację do działania, ale także zrealizować mini-projekt na terenie swojej miejscowości po zakończeniu szkoły letniej. W zadaniu tym młodzi aktywiści zostali wsparci przez doświadczonych mentorów. Każde działanie było dofinansowane kwotą do 500 zł.

W trakcie spotkania uczestnicy mieli okazję poznać młodzieżowych oraz doświadczonych aktywistów z całej Polski. W trakcie Civic UP! Academy przeprowadzono także szereg warsztatów edukacyjnych, np. sztuka publicznego przemawiania, formułowanie celów działania, rozpoznawanie aktorów w środowisku lokalnym, diagnozowanie potrzeb społeczności lokalnej.

W czasie od lipca do listopada 2022 każda z grup przystąpiła do realizacji działania z pomocą menterek oraz koordynatorów projektu. W połowie grudnia projekty młodzieżowe zostały podsumowane na dwudniowym zjeździe w Warszawie. W ramach Civic UP! zaplanowano i / lub zrealizowano następujące działania:

- "Magazyn Szelest": stworzenie przestrzeni dla osób z różnych grup mniejszościowych do publikowania swojej twórczości i doświadczeń (zakończony na etapie planowania).
- "W kontakcie": zorganizowanie spotkania integrującego krakowską młodzież atypową i neurotypową (zrealizowany).
- „Ich oczami”: podcast z udziałem osób dotkniętych dyskryminacją (zrealizowany).
- „Pomaluj mój świat”: malowanie muralu w Giżycku (zakończony na etapie planowania).
- „Magia w codzienności”: sprzedaż stworzonych książek w celu zebrania pieniędzy dla szpitala dziecięcego w Szczecinie (w trakcie realizacji).
- „Poznajmy się”: organizowanie warsztatów dla ukraińskich studentów w celu zapoznania ich z polską kulturą (zrealizowany).
- „Fabulas phobias”: tworzenie kont na Instagramie i Facebooku w celu zwiększenia świadomości na temat różnych fobii (zrealizowany).
- „Youniversion”: łączenie studentów z młodzieżą licealną. Studenci mogą dzielić się wiedzą na temat swojego kierunku na uczelni (zrealizowany).
- „Z miłości”: tworzenie bezpiecznego miejsca dla członków społeczności LGBTQ+ (w trakcie realizacji).

W ocenie koordynatora projektu zachowanie kształtu szkoły letniej jest niezwykle istotne dla osiągnięcia specyficznego efektu edukacyjnego. Uczestnicy Civic UP! Academy biorą udział w 9-dniowym, a więc przedłużonym, i bardzo intensywnym procesie, który trudno jest

przeprowadzić na krótszym zjeździe. Dzięki temu uczestnicy zarówno z obszarów wiejskich jak i miejskich mają wystarczająco dużo czasu, żeby doświadczyć działania w systemie projektowym, przyrzeć się dostępnym zasobom, a także zastanowić się nad sensem i potrzebą działalności społecznej w ogóle oraz własną motywacją do działania.

To też okazja do wymiany doświadczeń i wzajemnego inspirowania się do działania oraz poznania bardziej doświadczonych w działaniu rówieśników i osób związanych z 3. sektorem od lat, co jest bardzo istotne z punktu widzenia młodzieży wiejskiej, która ma utrudniony kontakt z osobami spoza swojego najbliższego otoczenia. Doświadczenia z kilku lat pokazują, że znajomości zawierane w trakcie 9-dniowej szkoły letniej są trwałe – uczestnicy odwiedzają się i są dla siebie wsparciem.

Zaproszenie osób uczestniczących do zrealizowania projektu po zjeździe wakacyjnym okazało się dla nich dużym wyzwaniem, któremu każdy zespół podołał na swój sposób. Zadbano jednak o omówienie każdego doświadczenia projektowego, tak aby zespoły, które zrealizowały działania mogły zastanowić się nad ich skutecznością, a osoby, które przerwały działania w fazie planowania lub realizacji, przemyślały, co jest miarą sukcesu projektu i jakie czynniki wpłynęły na jego przebieg.

2.2. WSPÓŁPRACA Z WŁADZAMI SAMORZĄDOWYMI

2.2.1. AKADEMIA WÓJTA

Program Akademia Wójta był realizowany w ograniczonej formie, głównie jako spotkania Fundacji z wójtami. Dzięki nim Fundacja może prezentować swoje projekty i pozyskiwać nowych partnerów, a także dowiadywać się z pierwszej ręki, jakie kwestie w danym momencie najbardziej absorbują włodarzy, i co jest dla nich wyzwaniem.

W dniach 26 -27 maja 2022 r. w Kamieniu Śląskim (woj. opolskie) w Instytucie Naukowo-Badawczym im. Księdza Sebastiana Kneippa odbyło się spotkanie, które zorganizowano we współpracy z Polską Siecią Odnowy i Rozwoju Wsi i miastem Gogolin. Uczestniczyło w nim 23 wójtów i burmistrzów.

Spotkanie poświęcono bieżącym problemom samorządów, a w szczególności trwającej od 24 lutego 2022 r. wojnie w Ukrainie i jej skutkom dla wspólnot lokalnych, a także zwiększaniu odporności samorządów na kryzysy. W niektórych gminach liczba uchodźców, głównie kobiet i dzieci przekroczyła 800 osób. Dla gmin wiejskich liczących czasami 5000 mieszkańców było to ogromnym wyzwaniem i wysiłkiem organizacyjnym. W czasie rozmowy o zwiększaniu odporności na kryzysy wójtowie wymienili konieczność m.in.: zabezpieczenia łączności, wyznaczenia miejsc ewakuacji i zarządzania, zgromadzenia zapasów i ich systematycznego przeglądu.

Zajęcia były prowadzone przez zastępcę wójta gminy Zduńska Wola i wójta gminy Inowrocław, przy moderacji Fundacji Wspomagania Wsi. Koszty udziału pokryli uczestnicy spotkania.

2.2.2. NASZA PRZESTRZEŃ III

W 2022 r. Fundacja kontynuowała realizację 3. edycji projektu „Nasza Przestrzeń”, na którą otrzymała dofinansowanie z Ministerstwa Inwestycji i Rozwoju w wysokości 1,95 mln zł. Projekt potrwa do końca czerwca 2023 roku. W projekcie mogą wziąć udział 24 gminy liczące do 30 tys. mieszkańców, z trudną sytuacją planistyczną (m.in. brak lub nieaktualne dokumenty planistyczne, konflikty wokół decyzji planistycznych, tereny przeznaczone pod rewitalizację). Projekt ma za zadanie z jednej strony pomóc danemu samorządowi rozwiązać problem planistyczno-urbanistyczny, a z drugiej pokazać, w jaki sposób można to zrobić poprzez wykorzystanie narzędzi partycypacji społecznej i szeroki udział mieszkańców. W roku 2022 kontynuowano prace rozpoczęte we wcześniejszych latach tj. prowadzono rekrutację gmin, wspólnie z samorządami planowano działania i wspierano je w ich realizacji, organizowano szkolenia i warsztaty. Zespół projektowy przystąpił także do prac nad publikacją podsumowującą wybrane procesy partycypacji w gminach.

W 2022 r. zrekrutowano kolejne samorzady do udziału w projekcie. Od początku III edycji do końca grudnia do udziału w projekcie zakwalifikowano 42 gminy z terenu całej Polski. Ze względu na pandemię COVID-19 część gmin przełożyła rozpoczęcie współpracy na inny termin, a część zrezygnowała z udziału w programie. Pandemia wpłynęła także na realizację konsultacji w gminach, m.in. na liczbę osób uczestniczących w spotkaniach, terminy wydarzeń, formy konsultacji. Momentami zakazane były zgromadzenia publiczne, działalność urzędów gmin w zakresie administracji architektoniczno-budowlanej ograniczona była do niezbędnych zadań, a nowe dokumenty planistyczne nie mogły być skutecznie uchwalane przez rady gmin.

Pomimo tych trudności wywołanych przez pandemię COVID-19 do końca grudnia 2022 r. podpisano 23 umowy na realizację działań i przekazano granty. Konsultacje wystartowały w 23 gminach. Trwają prace nad planem konsultacji dla ostatniego – 24. samorządu. Działania w tej gminie zakończą się do końca czerwca 2023 r.

10 samorządów do końca 2022 roku uchwaliło konsultowane dokumenty planistyczne. Gmina Świerczów (woj. opolskie) przyjęła nowe studium, które stworzyło ramę do prac nad planami miejscowymi. Gmina Jadów (woj. mazowieckie) zakończyła prace nad planem miejscowym dla całej gminy. Gmina jest położona w niedalekiej odległości od Warszawy i mierzy się z dużą presją urbanistyczną. Przyjęcie planu uregulowało kwestie związane z budową domów i osiedlaniem się nowych osób.

Gmina Grzegorzew (woj. wielkopolskie) i gmina Stryszów (woj. małopolskie) uchwaliły plany miejscowe i w ciągu kilku najbliższych lat, w miejscowościach w których przeprowadzono konsultacje, powstaną wielofunkcyjne tereny rekreacyjne dla mieszkańców. W Stryszowie w projektowanie terenów rekreacyjnych zaangażowano szerokie grupy dzieci i młodzieży, a także nauczycieli ze szkół podstawowych. W gminach Zapolice (woj. łódzkie) i Liniewo (woj. pomorskie) przyjęty dokument uregulował kwestie związane z lokalizacją nowej zabudowy w sąsiedztwie elektrowni wiatrowych. Gmina Podedwórze (woj. lubelskie) i gmina Grudusk (woj. mazowieckie) uregulowały kwestie związane z prowadzeniem hodowli wielkoprzemysłowej na swoim terenie. W gminie Grudusk uchwalenie planu miejscowego dla wsi Żarnowo jest zwieńczeniem zmian w obszarze planowania przestrzennego i konsultacji, które zaszły w ciągu czterech lat współpracy z FWW. Gmina m.in. systematycznie reguluje kwestie związane z rozwojem przestrzennym i uchwała kolejne plany, które od wielu lat były „zamrożone”. W gminie Jasień (woj. lubuskie), dzięki zastosowaniu metody prototypowania urbanistycznego (tymczasowe zamknięcie ulic w rynku) rozwiązano problem komunikacyjny, z którym samorząd borykał się od kilkudziesięciu lat. W gminie Borki (woj. lubelskie) uchwalenie planu pomoże w przywróceniu i odzyskaniu dziedzictwa przyrodniczego gminy (plan uregulował kwestie terenów po byłych stawach znajdujących się w centrum wsi).

Spotkania z mieszkańcami odbywały się w gminach: Rudnik (woj. śląskie), Inowrocław (woj. kujawsko-pomorskie), Dzierżoniów (woj. dolnośląskie), Prusice (woj. dolnośląskie), Łomazy (woj. lubelskie), Obrazów (woj. świętokrzyskie), Sadowie (woj. świętokrzyskie), Zalesie (woj. lubelskie), Głuchołazy (woj. opolskie). W gminie Rudnik dobiegły końca ostatnie działania – w ich rezultacie w ruinie zabytkowego zespołu parkowo-pałacowego w Sławikowie powstanie wielofunkcyjny teren rekreacyjny dla mieszkańców i turystów, ruina zostanie zachowana, a park uporządkowany i odrestaurowany. Ponadto gmina wypracowała wizję rozwoju i przystąpiła do jej realizacji. W Łomazach samorząd zmierzył się z problemem sezonowej suszy. W ramach konsultacji wypracowano społeczne wytyczne w zakresie retencjonowania wód opadowych. Jednym z działań był montaż przepustu w tamie bobrowej, który pozwala utrzymać dobre sąsiedztwo człowieka i bobra. Jest to stosunkowo mało znana metoda zmniejszania negatywnych skutków związanych z zalaniem terenów sąsiadujących z tamą bobrową. W gminie Dzierżoniów w jednej z miejscowości zaplanowano rewitalizację centrum wsi. W gminach Prusice, Inowrocław, Zalesie, Głuchołazy wyznaczono nowe tereny inwestycyjne, w tych miejscach powstaną hale i magazyny produkcyjne, osiedla domów jedno i wielorodzinnych, hotele. W gminie Obrazów wznowiono prace nad zmianami w planie miejscowym. Obecny plan zawiera zapisy blokujące rozwój i rozbudowę gospodarstw rolnych. Prace nad zmianą tych zapisów były prowadzone od kilkunastu lat, niestety samorząd utknął z nimi w martwym punkcie. Dzięki wsparciu FWW i wspólnemu planowaniu działań, nowy dokument będzie uchwalony w 2023 roku. Tym samym rolnicy z gminy Obrazów

stanowiący większość mieszkańców będą mogli poszerzyć zakres prowadzonej działalności. W gminie Sadowie prace nad nowymi dokumentami planistycznymi są konsekwentnie prowadzone od kilku lat. Gmina uchwaliła nowe Studium, a obecnie uchwała zmiany planów miejscowych. Problem z którym zgłosiła się do FWW, tj. nieprzystający do potrzeb rolników, a także osób prowadzących działalność gospodarczą plan miejscowy będzie rozwiązany.

W różnych formach konsultacji dokumentów planistycznych wzięło udział w 2022 roku 915 mieszkańców i mieszanek (w sumie od początku III edycji projektu było to już 4165 osób).

Odbyły się, prowadzone w formie zdalnej, różnorodne szkolenia i webinaria dla osób uczestniczących w projekcie. Dotyczyły m. in. . moderacji spotkań, zasad prowadzenia konsultacji, skutecznego informowania mieszkańców, tworzenia ankiet, ewaluacji procesów konsultacji, zastosowania systemów informacji przestrzenne (GIS). Uczestniczyło w nich 36 pracowników samorządowych z 15 samorządów. Dla osób uczestniczących była to nowa forma udziału w szkoleniu. To doświadczenie pozwoliło uczestnikom na lepsze oswojenie się z tym nowym sposobem komunikacji oraz przygotowało do prowadzenia zdalnych konsultacji w przyszłości.

Projekt jest finansowany ze środków z Programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój (POWER), działanie 2.19. Usprawnienie procesów inwestycyjno-budowlanych i planowania przestrzennego.

W związku z pandemią COVID-19 i jej wpływem na realizację projektu we wcześniejszych latach Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej wyraziło zgodę na wydłużenie okresu realizacji projektu do połowy 2023 r.

2.3. INTERNET W EDUKACJI MIESZKAŃCÓW OBSZARÓW WIEJSKICH

2.3.1. WSZECHNICA WWW.WSZECHNICA.ORG.PL

Podstawowym zadaniem Wszechnicy jest umożliwienie mieszkańcom wsi i małych miast korzystania (uczestniczenia) w wydarzeniach kulturalnych i naukowych odbywających się w Warszawie, lub w innych ośrodkach akademickich, poprzez publikację nagrań wykładów w internecie. Szeroki zakres prezentowanych tematów, obejmujących różne dziedziny nauki został rozszerzony o tematy, które Fundacja określa jako ważne dla lokalnych społeczności, m. in. stan oświaty na wsi, czy dobrostan zwierząt.

Agresja Rosji na Ukrainę wzmocniła potrzebę poświęcenia większej uwagi sytuacji politycznej w kraju i na świecie. Wojna, która rozgrywa się u granic Polski może łatwo przenieść się na nowe obszary.

Nagrania Wszechnicy odbywają się w studiu Fundacji i w miejscach wskazanych przez partnerów serwisu.

Partnerzy Wszechnicy

W 2022 roku Wszechnica współpracowała z:

- Uniwersytetem Trzeciego Wieku Collegium Civitas
- Centrum Edukacji Przyrodniczo-Leśnej Lasów Miejskich w Warszawie i Bartoszem Popczyńskim (comiesięczne nagrania)
- Kawiarnią Naukowa Festiwalu Nauki (comiesięczne nagrania),
- Kawiarnią Naukową 1a w Wawerskim Centrum Kultury (comiesięczne nagrania),
- Festiwałem Sąsiedzki „Współ w Zespół dla Solca” (raz w roku),
- Stowarzyszeniem Euro-atlantyckim (rozmowy edukacyjne o sytuacji na świecie),
- Instytutem Geofizyki Polskiej Akademii Nauk,
- Instytutem Rozwoju Wsi i Rolnictwa PAN (raz na jakiś czas),
- Instytutem Matematyki UW i Miesięcznikiem Delta (“Maraton wykładowy z Delta” dwa razy do roku),
- Festiwałem Nauki w Warszawie (co roku jesienią. max 10 materiałów)
- Polskim Towarzystwem Astro-Biologicznym (co jakiś czas, niesystematycznie),
- Fundacją Rozwoju Dzieci im. Jana Amosa Komeńskiego (wspólny cykl w ramach którego powstały na razie 3 materiały).

Najważniejsze liczby w 2022

Przedstawione poniżej dane pokazują wyniki roku 2022. Dotyczą tylko kanału wszechnicafww na YouTube. Serwis wszechnica.org.pl został opisany poniżej.

Liczba wyświetleń kanału YT	5 703 752 (średnio 15 627 dziennie)
Czas oglądania	2 545 898 godzin
Liczba nowych nagrań w 2022	225 (live 148)
Liczba subskrybentów YT	71 971 tys. użytkowników (koniec 2022)
Liczba subskrybentów FB	3,8 tys. użytkowników (koniec 2022)

Tabela 1. Wyniki oglądalności dla kanału wszechnicafww na YouTube w 2022 roku.

Blisko 6 milionów wyświetleń to prawie trzy razy więcej niż w roku 2021. Nietypową dla Internetu jest wysoka średnia długość oglądania jednego materiału (25 minut) sprawa ponad 2,5 mln godzin spędzonych przed ekranem.

Według analiz (google analytics) dla strony wszechnica.org.pl publiczność Wszechnicy pochodzi z całej Polski, nawet z małych ośrodków.

Stopniowo rozwijane są Wszechnicowe kanały podcastowe (których słuchać można np. za pośrednictwem m.in.: Spotify, Apple Podcasts i Google Podcasts). Prowadzone są dwa kanały - Nauka i Historia, na których umieszczone zostało w sumie już 792 wykłady (370 - Nauka i 422 - Historia). Materiały te odsłuchane zostały łącznie 625 000 razy. Średnio odcinek podcastu odtwarzany jest około 340 razy (a najpopularniejsze mają na liczniku ponad 5 tys. odtworzeń)." Ze słuchania wykładów w formie dźwiękowej korzysta coraz większa liczba ludzi, szczególnie młodych.

Największą popularnością spośród wykładów Wszechnicy cieszą się nagrania i transmisje dotyczące nauk ścisłych i przyrodniczych, a także analizy bieżącej sytuacji międzynarodowej.

2.3.2. WITRYNA WIEJSKA WWW.WITRYNAWIEJSKA.PL

Misją Witryny Wiejskiej jest dostarczanie mieszkańcom wsi i małych miast informacji w formie artykułów, poradników, wywiadów, ogłoszeń, zawiadomień i raportów na temat aktywności obywatelskiej i gospodarczej Polski lokalnej, dających przykłady sprawdzonych i skutecznych działań lokalnych na rzecz dobra wspólnego. W publikowanych materiałach pokazujemy aktywną Polskę lokalną, rozważamy najlepsze rozwiązania problemów wsi i małych miast, publikujemy także teksty publicystyczne, dotyczące problemów, wyzwań ogólnokrajowych, na poziomie Unii Europejskiej i całego świata.

Zgromadzone zasoby

W 2022 roku przygotowano i opublikowano:

- 11 tematów miesiąca:
  - Podsumowania i prognozy
  - 2022 Europejski Rok Młodzieży
  - Lekcja z pandemii Covid-19
  - Pomoc Ukrainie
  - XX Spotkanie Organizacji Działających na Obszarach Wiejskich
  - Wieś odporna na kryzys
  - Wakacje w Polsce – zapraszamy na wycieczkę po nieoczywistych miejscach w całej Polsce
  - Jak przetrwać kryzys?
  - Moje sołectwo
  - Społeczniczki i menadżerki na polskich wsiach
  - Dla dziedzictwa kulturowego nie ma granic
- 559 wpisów
- 467 informacji o wydarzeniach

- 13 filmów

Na portalu publikowane były ponadto ogłoszenia i relacje z wydarzeń organizowanych przez FWW.

Witryna Wiejska na Facebooku

Witryna Wiejska (WW) niezmiennie funkcjonuje w przestrzeni mediów społecznościowych od 2014 roku. Obecnie posty Witryny obserwuje prawie 10 tysięcy użytkowników FB. Publikujemy tam informacje powiązane linkiem z macierzystą stroną, co zwiększa jej zasięgi. Pod egidą Witryny Wiejskiej od kilku lat funkcjonuje również facebookowa grupa „Działamy Dla Wsi”. Dziś to ponad 6 300 osób aktywnie działających na obszarach wiejskich, szukających inspiracji, dzielących się swymi doświadczeniami: przedstawiciele ochotniczych straży pożarnych, kół gospodyń wiejskich, rad sołeckich, lokalnych fundacji i stowarzyszeń. Grupa wymaga stałej moderacji stanowi także doskonały kanał informacyjny dla samej Fundacji, publikowane są ogłoszenia o działaniach edukacyjnych, czy audycjach „na żywo”.

Witryna objęła patronat medialny: XIII edycji konkursu „Polska wieś, dziedzictwo i przyszłość”, Europejskiego Forum Rolniczego, 24. Prezentacji Twórczości Ludowej Lasowiaków i Rzeszowiaków

2.4. PROGRAMY DLA MŁODZIEŻY

2.4.1. POZNAWAJ AMERYKĘ 2021, I KNOW AMERICA COMES TO TOWN

I Know America / Poznawaj Amerykę

Internetowy konkurs wiedzy i Stanach Zjednoczonych „I Know America” jest projektem, który ma na celu przybliżenie młodzieży szkół średnich kultury i historii Stanów Zjednoczonych. Ponadto inicjatywa promuje Internet jako skarbnicę tekstów kultury oraz narzędzie pomocne w rozwoju intelektualnym. Konkurs jest organizowany we współpracy z Ośrodkiem Studiów Amerykańskich UW i Ambasadą Amerykańską.

W roku szkolnym 2021/2022 odbyła się dwudziesta edycja konkursu. Do udziału zgłosiło ponad 1106 uczniów. Konkurs składa się z trzech etapów (test, esej, prezentacja wideo i wypowiedź ustna po angielsku przed komisją). Do finału każdorazowo dopuszczonych jest 15 osób. W 2022 r. konkurs odbył się w formie hybrydowej – etap I, II i III online (finał 25 lutego 2022 r. na platformie Zoom), a w maju 2022 r. spotkanie wyróżnionych uczestników w Warszawie i oficjalne zakończenie konkursu.

Główne nagrody w konkursie to udział w programie The Benjamin Franklin Transatlantic Fellowship organizowanym przez Departament Stanu USA, staż w Amerykańskiej Izbie

Handlowej oraz indeksy na studia I stopnia w Ośrodku Studiów Amerykańskich Uniwersytetu Warszawskiego.

We wrześniu 2022 r. rozpoczęła się dwudziesta pierwsza edycja konkursu, do którego zapisały się 1393 osoby. W etapie I (test jednokrotnego wyboru – 30 pytań po polsku, 30 po angielsku) udział wzięło 756 osób.

Dostosowujemy formułę konkursu, tak by udział w nim był okazją do rozwijania potrzebnych we współczesnym świecie umiejętności. W tym roku, podobnie jak w poprzednich latach, utrzymano formułę etapu I – zrezygnowano z testu wielokrotnego wyboru na rzecz jednokrotnego wyboru. Zadania są jednak trudniejsze.

„I Know America” Comes to Town / „Poznaj Amerykę” w twoim mieście

Projekt „I Know America” Comes to Town był cyklem 4 wykładów edukacyjnych i spotkań dyskusyjnych na temat historii i kultury Stanów Zjednoczonych przeprowadzonych przez Fundację Wspomagania Wsi i partnerów z Ośrodka Studiów Amerykańskich Uniwersytetu Warszawskiego w 4 małych miastach Polski. Projekt ten został zorganizowany jako działanie dodatkowe z okazji XX edycji konkursu I Know America i sfinansowany z grantu Ambasady USA w Polsce.

Spotkania odbyły się w Lisewie ("Gwiezdne wojny i diamentowe asteroidy. Ameryka w kosmosie w XX, XXI i XXII wieku", Mińsku Mazowieckim ("Druga poprawka - czyli dlaczego niektórzy Amerykanie uwielbiają broń i jakie są tego konsekwencje dla wszystkich"), w Krośnie ("Twarze USA", w którym wyjaśniono jaką rolę odgrywa kategoria rasy w kształtowaniu się społeczeństwa i kultury USA) oraz w Augustowie (wątki społeczne w horrorach amerykańskich).

Po wykładach odbyły się dyskusje z prowadzącymi oraz alumnami konkursu Know America. Łącznie w spotkaniach uczestniczyło 265 chłopców i dziewcząt w wieku od 14 do 18 lat.

Wszystkie wykłady zostały nagrane i opublikowane na stronie Wszechnicy. Organizowanie wydarzeń w całej Polsce w porozumieniu z lokalnymi partnerami i szkołami pozwala na lepsze dotarcie z misją Fundacji do nowych odbiorców. Pozwala też zacieśnić i nawiązać nowe kontakty wśród organizacji lokalnych, co może okazać się cennym zasobem w innych działaniach.

2.4.2. MŁODZIEŻOWY FESTIWAL FORM TWÓRCZYCH „WŁĄCZ”

WŁĄCZ to festiwal form artystycznych i edukacyjnych oraz warsztaty skierowane do młodzieży (15 – 19 lat) i dorosłych współpracujących z młodymi osobami. Projekt realizuje temat: „siłą każdej społeczności jest jej różnorodność”. To okazja, żeby eksplorować np. takie obszary tematyczne, jak ewolucja tożsamości indywidualnej i kulturowej, wyzwania

dotyczące prowadzenia dialogu międzykulturowego, zróżnicowanie społeczne i związana z nim otwartość na różnorodność lub jej brak. Samo pojęcie różnorodności społecznej i związanych z nią zjawisk, wyzwań można omówić np. w kontekście wieku (relacje międzypokoleniowe) czy doświadczeń osób w pełni sprawnych i z niepełnosprawnością. Środkiem do opowiadania tych historii jest jedna z trzech form wyrazu: film, gra, sztuki performatywne.

Festiwal WŁĄCZ trwa od listopada 2022 r. do czerwca 2023 r. i składa się z trzech komponentów: warsztatów stacjonarnych, spotkań online i finałowego wydarzenia festiwalowego będącego podsumowaniem całego projektu.

Do końca 2022 r. przeprowadzono etap pierwszy, czyli 3 spotkania stacjonarne (14-16 listopada 2022, Katowice; 21-23 listopada 2022, Toruń; 12-14 grudnia 2022, Olsztyn). W spotkaniach tych udział wzięło łącznie 126 osób – uczniów i uczennic w wieku 15-19 lat oraz ich opiekunów. Każde spotkanie odbyło się wg. następującego schematu:

Dzień pierwszy poświęcono integracji grupy uczestników pochodzących z całej Polski oraz zaznajomieniu osób z pracą metodą projektu. Wieczorem uczestnicy zagraли w edukacyjną grę negocjacyjną "Archipelag".

Drugiego dnia grupa odbyła warsztaty antydyskryminacyjne oraz dyskusję dotyczącą tematu festiwalu oraz sposobów jego realizacji.

Pozostałą część drugiego dnia i dzień trzeci poświęcono pracy z formami twórczymi i omawianiu wstępnych tematów prac uczestników. Wsparcie otrzymali też opiekunowie młodzieży, dla których zorganizowano warsztaty z demokratycznego wspierania młodzieży w pracy.

Trzeciego dnia miało miejsce podsumowanie całego dotychczasowego procesu i omówienie kolejnych kroków w projekcie, czyli spotkań online z mentorami wspierającymi grupy w realizacji ich projektów twórczych.

2.5. WSPIERANIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

2.5.1. PROGRAMY MIKROPOŻYCZKOWE

W roku 2022 Fundacja realizowała programy pożyczkowe finansowane z dwóch źródeł:

- ze środków Fundacji w ramach działalności odpłatnej,
- ze środków BGK – „Pożyczka dla mikroprzedsiębiorstw”.

Zasięg terytorialny programów pożyczkowych nie uległ zmianie, dystrybucja pożyczek odbywała się na terenie 7 województw. Najaktywniej Fundacja działała na terenie

2 województw tj. podkarpackiego i kujawsko- pomorskiego. W okresie sprawozdawczym udzielono łącznie 218 mikropożyczek na łączną kwotę 9 978 519,77 zł, z czego:

- w woj. podkarpackim udzielono 64% ogólnej liczby, co stanowiło 43% wypłaconego w okresie sprawozdawczym kapitału,
- w woj. kujawsko- pomorskim 26% ogólnej liczby, co stanowiło 50% wypłaconego kapitału zaś
- w pozostałych województwach: małopolskim, lubelskim, świętokrzyskim i warmińsko-mazurskim odpowiednio 10% ogólnej liczby pożyczek i 7% wartości wypłaconego kapitału.

Województwo		Działalność odpłatna	Pożyczka inwestycyjna (BGK)	Razem
kujawsko - pomorskie	ilość pożyczek		57	57
	wartość (zł)		4 984 519,77	4 984 519,77
lubelskie	ilość pożyczek	8		8
	wartość (zł)	255 000,00		255 000,00
małopolskie	ilość pożyczek	10		10
	wartość (zł)	340 000,00		340 000,00
podkarpackie	ilość pożyczek	140		140
	wartość (zł)	4 259 000,00		4 259 000,00
świętokrzyskie	ilość pożyczek	2		2
	wartość (zł)	90 000,00		90 000,00
warmińsko-mazurskie	ilość pożyczek	1		1
	wartość (zł)	50 000,00		50 000,00
Razem	ilość pożyczek	161	57	218
	wartość (zł)	4 994 000,00	4 984 519,77	9 978 519,77

Tabela 2. Aktywność pożyczkowa wszystkich programów pożyczkowych w 2022 r. w ujęciu terytorialnym.

2.5.1.1. POŻYCZKI UDZIELANE ZE ŚRODKÓW WŁASNYCH FUNDACJI W RAMACH DZIAŁALNOŚCI ODPLATNEJ

Rok 2022 był 4. rokiem realizacji programu mikropożyczkowego w ramach działalności odpłatnej.

W ramach programu Fundacja udziela pożyczek do 50 000,00 zł z maksymalnym okresem spłaty 48 miesięcy.

Duży wzrost oprocentowania w ciągu 2022 roku spowodowany był wysokością bazowej stopy referencyjnej, która w styczniu 2022 wynosiła 1,21 % i wzrosła w grudniu do 7,17 %. Wzrost spowodował spadek zainteresowania pożyczkami (o 20 % w stosunku do roku 2021).

Największym zainteresowaniem cieszyły się pożyczki w wysokości 30 000,00 zł, stanowiły one 50 % udzielonych pożyczek, 25 % udzielonych pożyczek stanowią pożyczki powyżej 30 000,00 zł. Pomimo wzrostu oprocentowania pożyczek widać wzrost zainteresowania wyższymi kwotami w III i IV kwartale 2022 roku.

Największym zainteresowaniem program cieszył się niezmiennie w województwie podkarpackim z uwagi na fakt, że w tym rejonie Fundacja współpracuje z trzema najaktywniejszymi doradcami pożyczkowymi.

Fundacja uzyskała przychody z tytułu odsetek sięgających 78 % poniesionych w tym okresie kosztów bieżących programów pożyczkowych w ramach działalności odpłatnej.

Warto podkreślić, iż pula kapitału pożyczkowego wynosząca 15 000 000,00 zł niemalże w całości znajdują się w obrocie.

Rozwój programu w ramach działalności odpłatnej obrazuje tabela nr 2 w układzie narastającym od 1 sierpnia 2018 r i w okresie sprawozdawczym, czyli od 01.01.2022 r. do 31.12.2022 r.

Działalność odpłatna	W ujęciu narastającym (od 2018 r.)	I-XII 2022
Liczba wypłaconych pożyczek	822	161
kwota wypłaconych pożyczek (zł)	30 035 000,00	4 994 000,00
przeciętna wysokość pożyczki (zł)	36 538,93	31 018,63
Średni okres spłaty	40,95	33,98
koszt obsługi programu (zł)	1 624 541,25	716 809,25
Przychody z tyt. Odsetek (zł)	1 286 999,16	538 004,16
Odsetki bankowe (zł)	13 388,77	18 422,94
% pokrycia kosztów	80,05%	77,63%
koszt na 1 pożyczkę (zł)	1 565,69	4 452,23
PAR 30 (%)	1,99	0,52

Tabela 3. Wyniki działalności odpłatnej narastająco do 31.08.2022 r. i w okresie sprawozdawczym.

2.5.1.2. PROGRAMY POŻYCZKOWE ZE ŚRODKÓW BANKU GOSPODARSTWA KRAJOWEGO

W 2022 roku Fundacja realizowała jeden program współfinansowany ze środków BGK na terenie województwa kujawsko-pomorskiego.

Program „Pożyczka dla mikroprzedsiębiorstw” realizowany od maja 2020 r. (kwota dofinansowania z BGK wynosi 12 000 000,00 zł plus wkład własny Fundacji 2 634 146,34 zł) z okresem dystrybucji do 13 czerwca 2023 roku.

Program realizowany jest we współpracy z 7 doradcami pożyczkowym posiadających siedziby na terenie województwa kujawsko-pomorskiego. Zgodnie z założeniami programu pożyczki udzielane są przedsiębiorcom z sektora MŚP, maksymalna kwota

pożyczki wynosi 100 000,00 zł. Do grudnia 2022 r. w ramach programu Fundacja podpisała 150 umów pożyczkowych. Zgodnie z założeniami programu pożyczki przeznaczone są na inwestycje pozwalające wzmocnić podstawową działalność przedsiębiorców lub zwiększyć zdolności produkcyjne/usługowe. Program jest systematycznie kontrolowany przez Urząd Marszałkowski województwa oraz Menadżera projektu Bank Gospodarstwa Krajowego. Wszystkie zalecenia pokontrolne wdrażane są na bieżąco.

Programy ze środków BGK , których dystrybucja została zakończona

- „Pożyczka dla mikroprzedsiębiorstw – płynność” kwota dofinansowania 4 000 000 zł, program zrealizowany został w 100%. Dystrybucja została zakończona 27.07.2021 r. Pożyczki płynnościowe były przeznaczone na wsparcie małych i średnich przedsiębiorstw z województwa kujawsko- pomorskiego związane z utrzymaniem bieżącej działalności firm i zapewnienie płynności finansowej. Program znajduje się obecnie w fazie spłat. W ramach programu Fundacja zajmuje się monitorowaniem spłat, składaniem sprawozdań oraz miesięcznymi zwrotami do BGK środków spłaconych przez pożyczkobiorców.
- Trzy programy ze środków BGK „Rozwój Polski Wschodniej” (Umowa nr 1 z 2012 r., nr 2 z 2013 r. i nr 4 z 2015 r.) W tych programach Fundacja prowadzi już tylko sprawy sporne w sądzie. W ramach tych programów składane są kwartalne sprawozdania oraz dokonywane są zwroty środków do BGK ze środków odzyskanych przez komorników.

W ramach poszczególnych umów kapitał do odzyskania na dzień 31.12.2022 r. wynosił:

- Umowa nr 1 z 2012 r. – kapitał 30 394,18 zł
- Umowa nr 2 z 2013 r. – kapitał 147 588,97 zł
- Umowa nr 4 z 2015 r. – kapitał 7 929,86 zł

2.5.1.3. PROGRAMY POŻYCZKOWE REALIZOWANE WE WSPÓŁPRACY Z URZĘDEM MARSZAŁKOWSKIM WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO

Akcja pożyczkowa w ramach tych programów została zakończona w grudniu 2019 roku. Obecnie znajdują się one w fazie spłat. Działania Fundacji polegają na monitorowaniu tych spłat, zwracaniu w systemie kwartalnym kwot spłaconych przez pożyczkobiorców, oraz przygotowywaniem dla Urzędu Marszałkowego w Rzeszowie kwartalnych sprawozdań. Ostateczna data zakończenia programu ustalona została na 31.12.2023 roku.

W tabeli nr 4 przedstawiono (w ujęciu narastającym) syntetyczne informacje o rezultatach działalności pożyczkowej od roku 1998. Szczegółowe dane dotyczące realizacji aktywnych programów pożyczkowych w 2022 r. znajdują się w tabeli nr 5.

	Program												
	FWW (śr. własne+PL-480)	ANR	PARP	PAOW	PWP1	PWP2	PW 1	PW 2	PW 4	Działalność odpłatna FWW	BGK płynność	BGK Inwestycyjna	Razem
Liczba wypłaconych pożyczek	10 932	544	673	2 985	2 402	836	358	170	83	822	51	150	20 006
Wartość wypłaconych pożyczek w zł	107 534 700	3 269 000	7 603 000	33 876 800	47 209 500	31 450 300	7 920 000	5 263 000	3 160 000	30 035 000	4 000 000	12 361 519	293 682 819
Średnia wysokość pożyczki w zł	9 837	6 009	11 297	11 349	19 654	37 620	22 123	30 959	38 072	36 538	78 431	82 410	14 680
Liczba aktywnych pożyczek (31.12.2022r.)	0	0	0	0	142	74	0	0	0	643	41	144	1 044
Kwota zadłużenia w zł = Wartość aktywnych pożyczek (na 31.12.2022r.)	0	0	0	0	863 227	600 685	0	0	0	12 556 038	2 305 323	10 018 076	26 343 349
Przeciętny wiek pożyczkobiorcy	39	39	41	38	39	42	41	42	42	43	38	39	40
Udział kobiet w %	39	41	36	40	33	31	40	43	35	29	42	46	37
Liczba nowych przedsięwzięć gospodarczych(% w liczbie udzielonych pożyczek)	3784 (35)	287 (53)	128 (19)	1578 (53)	547 (23)	90(11)	70 (20)	24 (14)	5 (6)	115(14)	2(3)	44 (29)	6665(33)
Rodzaj działalności:													
- Handel w %	30,50	37,70	36,40	37,10	29,68	26,20	34,64	30,59	28,91	22,26	19,61	7,33	28,41
- Usługi w %	55,40	50,50	49,00	51,50	59,66	64,95	56,42	62,94	61,45	68,49	70,59	81,33	61,02
- Produkcja w %	14,10	11,80	14,80	11,40	10,66	8,85	8,94	6,47	9,64	9,25	9,80	11,33	10,49
Par-30 w % (kapitał zagrożony)	0,00	0,00	0,00	0,00	8,46	6,18	0,00	0,00	0,00	1,99	14,85	4,23	7,14

Tabela 4. Programy pożyczkowe realizowane przez FWW od początku programu, stan na dzień 31.12.2022 r.

	FWW +	PARP	PWP I	PWP II	Działalność odpłatna	BGK		PAOW	PW1	PW 2	PW 4	Razem
	PL 480					płynność	inwestycja					
Udział środków zewnętrznych w kapitale %	0	100	90,1	91,84	0	100	82	0	95	95	95	X
Liczba wypłaconych pożyczek	0	0	0	0	161	0	57	0	0	0	0	218,00
Kwota wypłaconych pożyczek w zł	0	0	0	0	4 994 000,00	0	4 984 519,77	0	0	0	0	9 978 519,77
Przeciętna wysokości pożyczki zł	0	0	0	0	31 018,63	0	87 447,72	0	0	0	0	45 773,03
Koszt obsługi programu tys. zł (źródła zew. + udział własny)	47 966,26	5 020,09	180 605,19	144 655,02	716 809,25	92 966,78	328 322,04	6 942,77	9 929,62	13 076,30	8 384,06	1 554 677,38
W tym udział własny FWW w %	100	100	34	43	100	93	15	77	100	100	100	X

Tabela 5. Szczegółowe dane dotyczące realizacji programów pożyczkowych w 2022 r

2.5.2. ABC PRZEDSIĘBIORCZOŚCI V. EDUKACJA FINANSOWA

Program prowadzony jest od 2008 roku we współpracy z NBP. W ramach piątej edycji projektu ABC przedsiębiorczości w 2022 r. przeprowadzono 46 szkoleń (w tym 32 szkolenia stacjonarne i 14 szkoleń prowadzonych online), w ramach których przeszkolono 703 osoby.

W jednym szkoleniu uczestniczyło od 12 do 22 osób (średnio 15 osób) w wieku 16+.

Tak jak w poprzednich edycjach programu i tym razem, wiedzę teoretyczną dotyczącą prowadzenia indywidualnej działalności gospodarczej uzupełniono o ćwiczenia z przygotowania biznesplanu. Przygotowanie tego dokumentu pozwoliło uczestnikom zainteresowanym otwarciem własnej firmy (w bliższej lub dalszej przyszłości), określić krótkie i długoterminowe cele przedsięwzięcia oraz zakres oferowanych produktów i usług. Pomogło w analizie możliwości rynkowych oraz środków pozwalających na osiągnięcie założonych celów w konkretnym otoczeniu. Wszystkie te elementy pomagają w rozbudzaniu u uczestników szkoleń przedsiębiorczych postaw, przejawiających się w ich kreatywności, umiejętności dojrzenia możliwości własnych/otoczenia i wykorzystania ich w odpowiedniej sytuacji, tym samym umożliwiając dbanie i większą odpowiedzialność za stan własnych finansów, co w opinii koordynatora projektu jest największą wartością projektu.

W trakcie 46 szkoleń opracowano 167 biznesplanów, które na etapie tworzenia były konsultowane z trenerami edukacji finansowej. 102 plany przesłano do oceny ekspertek zewnętrznych. Tak jak w poprzedniej edycji projektu, ponownie część trenerów w swoich sprawozdaniach wskazywała na trudności, jakie proces formułowania biznesplanu stwarzał uczestnikom oraz na brak dostatecznej ilości czasu na szczegółowe przepracowanie wszystkich zagadnień, szczególnie dotyczących kalkulacji kosztów, przychodów i prognozy przepływów pieniężnych. Podobnie jak w poprzedniej edycji część trenerów deklarowała, że konsultacje biznesplanów trwały w rzeczywistości dłużej, niż przewidziano w planie szkoleń. Inni podkreślali, że uczestnicy, którzy faktycznie bliscy są podjęcia decyzji o otwarciu działalności, podchodzą do tworzenia biznesplanu z dużym zaangażowaniem. Opinie ekspertek przesłane zostały do trenerów prowadzących dane szkolenie, którzy przekazali je autorom/uczestnikom.

Z uwagi na pandemię Covid-19, monitoring ostatniej edycji projektu odbywał się zdalnie. Rozmawiano z uczestniczkami szkoleń, a najciekawsze wypowiedzi zawarto w relacji podsumowującej, umieszczonej na stronie edufin.pl oraz pozostałych stronach i portalach Fundacji.

2.6. DZIAŁANIA RÓŻNE

2.6.1. WSPARCIE FINANSOWE DLA UKRAINY

Po agresji rosyjskiej na Ukrainę Fundacja udzieliła wsparcia finansowego w wysokości 200 000 zł. Dotacje przeznaczono na trzy cele: wyposażenie szpitala wojskowego we Lwowie, zakup ambulansu (dotacje udzielone za pośrednictwem Klubu Inteligencji Katolickiej) oraz 50 000 zł dla Fundacji Folkowisko w Cieszanowie na pomoc humanitarną dla uchodźców w Polsce i wysyłań na Ukrainę.

2.6.2. STRONA INTERNETOWA FUNDACJI

Strona internetowa Fundacji i media społecznościowe

Strona internetowa www.fundacjawspomaganiawsi.pl oraz media społecznościowe Fundacji (profil w serwisie Facebook.com) umożliwiają informowanie odbiorców działań i partnerów Fundacji oraz wszystkich innych zainteresowanych o aktualnych działaniach Fundacji. Media te umożliwiają też dostęp do publikacji i artykułów tworzonych przez pracowników Fundacji w ramach działań wszystkich programów.

Na stronie fundacjawspomaganiawsi.pl umieszczane są informacje o trwających i zakończonych rekrutacjach do programów, relacje z prowadzonych działań, materiały (teksty i filmy) wypracowane w toku poszczególnych projektów. Umieszczane są tam też fundacyjne sprawozdania. Strona pełni rolę wizytówki organizacji - zawiera kontakty do wszystkich pracowników i krótkie opisy prowadzonych programów.

Od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 r. stronę Fundacji odwiedziło 33 312 unikalnych użytkowników. Liczba odostępów w tym okresie (czyli suma wszystkich wejść na stronę Fundacji) to 72 380. 6 100 osób (według stanu na 17.04.2023 r.) obserwuje profil Fundacji na portalu Facebook.

W 2022 r. kontynuowano regularne korzystanie z odpłatnej reklamy na portalu Facebook. Reklamy dotyczą przede wszystkim wzmacniania działań promocyjnych dla poszczególnych programów.

2.6.3. POTRZEBY AKTYWISTÓW DZIAŁAJĄCYCH NA TERENACH WIEJSKICH

Fundacja na bieżąco zbiera i analizuje informacje o potrzebach liderów wiejskich. Wydaje się, że największymi wyzwaniami są coraz większa bierność mieszkańców wsi (zjawisko bardzo pogłębiło się w czasach pandemii) oraz konflikty między starymi a nowymi mieszkańcami wsi, także konflikty pomiędzy mieszkańcami – rolnikami a mieszkańcami, którzy nie mają

gospodarstw rolnych (dotyczy szczególnie używania środków chemicznych ochrony roślin oraz prowadzenia zabiegów rolnych w godzinach nocnych).

2.6.4. POŻYCZKI WSPIERAJĄCE BUDOWĘ ALTERNATYWNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII

Stan spłat i należności powstałych w czasie realizacji programu Małe Elektrownie Wodne przedstawia się następująco:

- jedna pożyczka w trakcie spłaty, pozostało 6.612,30 zł; w lutym 2023 wpłacono 5.009,17 zł;
- trzy pożyczki w postępowaniu komorniczym 378.074,98 zł, w tym:
  - kapitał- 353.410,33 zł
  - odsetki - 23,974,65 zł
  - Koszty sądowe - 690,00 zł

2.6.5. FUNDACJA W STOWARZYSZENIACH, POROZUMIENIACH I GRUPACH NIEFORMALNYCH

Forum Aktywizacji Obszarów Wiejskich

Fundacja jest jednym z założycieli Forum Aktywizacji Obszarów Wiejskich (www.faow.org.pl). Powstało ono w 2002 r. jako pierwsze, ogólnopolskie porozumienie organizacji działających na rzecz wsi. Organizacje uczestniczące w FAOW (85) współdziałają na rzecz lepszego funkcjonowania polskiej wsi w ramach Unii Europejskiej poprzez aktywizowanie społeczności wiejskich i zwiększanie ich udziału w procesie przemian na wsi, a także promowanie zrównoważonego rozwoju terenów wiejskich. W 2022 FAOW zrealizowało ogromny projekt, organizację Europejskiego Parlamentu Wiejskiego (w Kielcach, 12-15 września 2022r.). Fundacja wspierała ten projekt promocją wszystkich wydarzeń i szkoleń.

Podczas tego wydarzenia odbyło się Walne zebranie członków FAOW i wybrano nowy zarząd.

Forum Darczyńców

Forum Darczyńców – Fundacja jest jednym z założycieli powołanego do życia w roku 2004 Forum (www.forumdarczyncow.pl) i od początku istnienia organizacji bierze aktywny udział w jej działaniach m. in. na rzecz monitorowania prawa, kształtującego warunki działania organizacji pozarządowych w Polsce. Forum monitoruje zmiany prawne, analizuje ich potencjalne skutki oraz interweniuje w sytuacjach, gdy zmiany prawne mogą negatywnie wpłynąć na działania organizacji społecznych.

W roku 2022 udało się we współpracy z Ogólnopolską Federacją Organizacji Pozarządowych doprowadzić do wykreślenia z rządowego projektu ustawy o sprawozdawczości dla organizacji pozarządowych kontrowersyjnego przepisu, obligującego organizacje do publicznego ujawniania danych darczyńców prywatnych.

Kontynuowano (rozpoczętą w kwietniu 2021) realizację projektu „Silniejszy głos organizacji społecznych w działaniach rzeczniczych” (projekt tzw. Systemowy realizowany w ramach programu „Aktywni Obywatele”). W ramach projektu grupa przedstawicieli środowiska Fundacji razem z naukowcami z ISNS UW analizuje wybrane, istotne aspekty formalnoprawne funkcjonowania fundacji. Po cyklu seminariów i warsztatów zostały wypracowane rekomendacje, które będą mogły być wykorzystane jako głos środowiska, w razie ewentualnej zmiany ustawy o fundacjach i innych przepisów dotyczących organizacji społecznych.

Po ataku Rosji na Ukrainę odbyły się spotkania organizacji zaangażowanych w udzielanie pomocy uciekinierom, Forum włączyło się również w wymianę informacji na ten temat na poziomie europejskim. Ponadto odbyły się szkolenia dla członków Forum (m.in. na temat pierwszej pomocy, bezpieczeństwa organizacji w różnych wymiarach, prowadzenia działań rzeczniczych, informacji zwrotnej i sztuce argumentacji). Zorganizowano również VI Forum Fundacji Korporacyjnych, na które zapraszane są wszystkie organizacje członkowskie, również te, których fundatorami nie są firmy. Podczas Forum dyskutowano m.in. o polikryzysie, pomocy uchodźcom z Ukrainy, dbaniu o zespoły organizacji, upraszczaniu procedur grantodawczych, systemach do obsługi wniosków, wolontariacie pracowniczym.

Forum aktywnie uczestniczyło w działaniach rzeczniczych europejskiej sieci Philea skupiającej związki stowarzyszeń i fundacji oraz największe fundacje z krajów europejskich. Celem tych działań jest wpływ na kształt regulacji prawnych dotyczących finansowania (i szerzej prowadzenia) działań organizacji społecznych na poziomie Unii Europejskiej.

3. SYTUACJA SPÓŁEK NALEŻĄCYCH DO FUNDACJI

Sytuację w spółek obrazuje poniższa tabela

		ALSYBET Sp. z o. o.			AGROSAK S.A.		
		2020	2021	2022	2020	2021	2022
Kapitał zakładowy	tys. zł.	1 249,00	1 249,00	1 249,00	5 890,50	5 890,50	5 890,50
Udział Fundacji	%	61,5	61,5	61,5	93,5	93,5	93,5
Majątek trwały	tys. zł.	850 28	895 22	832 93	11 492	11 355	11 214
Zobowiązania	tys. zł.	563 23	604 99	465 07	7 609	6 662	7 372
Przychody ze sprzedaży	tys. zł.	7 997, 09	7 704, 80	8 015,04	13 332	12 388	11 764
Zysk netto	tys. zł.	800,84	529,99	684,04	-1 484	-1 204	-1 344
Liczba zatrudnionych	osoby	24	24	24	74	37	31

Tabela 6. Sytuacja spółek należących do fundacji

W 2021 roku spółka **Alsybet** wypracowała zysk w wysokości 529 990 zł. Zgromadzenie wspólników w czerwcu 2022 w związku z niestabilną sytuacją ekonomiczną w kraju, podjęło decyzję o pozostawieniu części zysku (jako fundusz rezerwowy) w spółce.

Z tytułu dywidendy do Fundacji wpłynęła kwota 168 960 zł.

Zysk netto spółki **Alsybet** w 2022 roku wyniósł 684 040 zł. Formalna decyzja o wypłacie dywidendy zapadła w maju 2023r. Fundacja otrzyma kwotę 168 960 zł. Pozostała część zysku zostanie przeznaczona na realizowaną obecnie w zakładzie inwestycję.

W roku 2021 i 2022 spółka **Agrosak** zanotowała straty.

Warszawa, czerwiec 2023 r.